

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1732. usque ad annum 1734

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 90119339

§. 63. Varii Protestantium motus contra Catholicos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67683](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67683)

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

stinum statum, honorem & splendorem elevatos, sacri Romani Imperii Principes declaravit, ac pro talibus omnibus cum pleno jure haberi præcepit. Insuper insignia, quibus hi Abbatibus seu Imperii Principes fulgerent, præscripsit, ac demum Frobenio Princeps de Fürstenberg Cæsareo ad Ratisnensia comitia Commissario Principum negotium dedit, ut de renovanda gratia cunctos S. R. Imperii Electores, Principes, Status, Consiliarios, Praedictos atque Oratores quamprimum certiores redderet, quod & consensu solemnitate hoc anno die decima octava Martii factum est.

§. LXIII.

Varii Protestantium motus contra Catholicos.

Postquam Salisburgenses rusticiorum patrocipio suffulti, ad obtentu Religionis jugum legitimæ Principis impune excusserant, præter exempli, ac liberioris pinquioris fortunæ spes etiam Berchtoldgadeni populi fecem induxit, ut anni proximo Mense Septembri ad Corpus, ut vocantur, Evangelicorum supplices darent litteras in quibus fatebantur, se per integrum annum sacrilega hypocrisis Religio-

Catholicos fuisse mentitos, nunc vero Sæc. XVIII.
A. C. 1733.
 profiteri Lutheri sectam: Rogabant itaque, ut ipsis consilium daretur, quæ via cum suis uxoribus, liberis, & opificii instrumentis impune emigrare possent. Ut ergo Julius Henricus de Rehlingen Baro de Radau S. R. J. Princeps ac Præpositus Berchtoldgadensis suam ditionem expurgaret, eis (prout ipsi petebant) ad Brunsvicensis Electoris terras emigrare indulgit, prohibuit tamen, ne Norimbergæ Sedem figerent. Hac ipsa restrictione concessam emigrationis libertatem violari, pro more inclamabant Protestantes Legati, incassum tamen:

Luculento magis specimine quidam Superioris Austriæ rustici testatum reddebant, quod nullatenus veræ Religionis studio animati, fidem Catholicam ejurarint, sed duntaxat Religionis mutatæ obtentu usi sint, ut excusso debitæ subjectionis jugo sub alieno Principe solutioris, uti sperabant, vitæ licentia frui possent; cum enim Imperator eis liberum, publicumque sectæ suæ exercitium, plenamque conscientiae libertatem clementissime indulgeret, ea tamen lege, ut in Hungariam & Transylvaniam migrarent, nihilominus cœlum, terramque movebant, ut Imperatorem eo adigerent, quatenus

X 5

ipsis

Sæc. XVIII

A. C. 1733

ipsis ex ditionibus Austriacis ex-
 dendi facultatem daret: Quid
 mum, ut eis, eorumque fautorum
 satisfaceret, cum ejusmodi hominum
 genere agendum, plane ignoscere
 cum enim nuper Salisburgensis
 ceptus atque Archiepiscopus re-
 suos subditos a vera fide devios
 tria tolerare nollet, nil intentum
 inausumque relinquebatur, ut
 episcopus ad concedendam eis
 sectæ intra Alpium fines libere
 cendæ facultatem concederet; im-
 huic eorum petitioni major ratio
 atque efficacis species adderetur,
 ponebatur, emigrationem ad alia
 ditiones ipsi etiam Archiepiscopo
 commercio ac ærario maxime nocu-
 fore; excedentibus enim tot subdi-
 rum millibus patriam necessaria
 sione, cultura &c. destitui, ad emi-
 dum autem hoc damnum nil expe-
 tius, magisque proficuum fore,
 ut tot fidelibus subditis publicum
 ligionis suæ exercitium in patriam
 cederetur: Nunc vero cum Imperator
 hanc gratiam suis subditis offer-
 Protestantes datis ad Cæsarem
 acerbe querebantur, hac ratione
 grationis jura ac libertatem in
 Religiosa stabilitam violari: Attamen
 Imperator, cum aliunde pacem

phalicam quantum ad ejusmodi articulos, se ad Austriam haud extendere nosset, nec circa suos subditos ab exteris leges accipere assuetus esset, in eunte Mense Junio quadraginta quatuor ejusmodi apostatas Lincii navibus impositos in Hungariam & Transylvaniam deportari jussit, insuper habitis, quæ identidem movebantur, querelis.

Nondum in Helvetia deserbuit Calvinistarum animositas in Catholicos ac præsertim in Principem ac Abbatem S. Galli; non enim contenti erant, quod eidem inique ablata, contra datam fidem retinerent, insuper etiam Willenses hoc anno adversus eundem Principem, cujus supremo dominio hæc urbs subest, seditionem concitabant, eique debitum obsequium præfracte denegabant, demum implorato Tigurinorum, Lucernensium, Suitiensium, & Glaronensium patrocínio conficta octoginta duo gravamina proponebant. Horum autem querelis ad æquitatis lancem ponderatis, die decima quinta Junii Rorschachii pronuntiata est sententia, vi cujus declaratum, Willensium criminationes, querelas & rationes omnino frivolas, & temere ex malitia excogitatas esse: econtra autem Principis & Abbatis supremam ac nomotheticam potestatem, Regalia & jura

Sæc. XVIII.
A. C. 1733

Sæc. XVIII. jura inconcussis inniti juribus: ex
 A. C. 1733. bus igitur nonnullos esse feligen
 qui injuriam Principi ejusque Com
 illatam perdemisse deprecarentur,
 etasque litis expensas ex ærario
 protinus solverent. Id etiam Ro
 chii in Monasterio publice execu
 datum est.

Fervebat adhucdum Abbatia
 mutuum inter Calvinistas diffin
 cum enim hi consueto cuius secta
 tio, sese in duas factiones sciende
 & horum altera *rigidorum*, altera
deratorum nomen sortiretur, non
 dies inter ipsosmet jurgia suscitaba
 Rigidi quippe pro inveterato
 Catholicos odio ægre ferebant,
 Moderati cum his indulgentius
 rent, eisque communem cum ip
 quot Ecclesiarum usum conceder
 Id ergo haud tolerandum rati
 nistæ, vim adhibent, & Cathol
 fustibus & armis ab ingressu Tem
 rum arcent; unde crebri tum
 cruentæ pugnæ, & pudendæ ve
 tiones: Res vix non ad inter
 bellum spectare videbatur, qu
 Calviniani Cantones malo reme
 tempestive opposituri, auditis utri
 rationibus decrevere, ut in om
 eorum Templis e suggestu sever
 promulgaretur edictum, vi cujus om

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

feditiosæ coitiones, tumultus, ac violentiæ sub gravissimis poenis interdictæ sint: Ad omnem demum dissidii fontem penitus extinguendum, ad diem decimam Maij comitia indicebantur. Enimvero hoc decreto aliquantulum sedata erat Rigidorum rabies, quæ tamen in altiores flammæ eruptura timebatur, dum præstituta die plusquam mille ducenti ex utraque factione ad comitorum locum convenirent: Moderatorum tamen prudentiæ debatur restituta tranquillitas; quippe hi Rigidorum pertinaciæ in omnibus cedebant, eorumque nonnulli pacis amore sua, quibus fungebantur, munia ultro abdicabant, unice contenti, ut obtinerent, quatenus illi, qui debitæ moderationis leges protervius transgressi fuissent, promeritis plecterentur poenis: Deleto autem omni Christianæ tolerantæ vestigio Rigidi Calvinistæ de sociorum conniventia tripudiabant, & officia, quæ vacabant, omnia solis suæ factionis hominibus adjudicabant, exclusis omnino Moderatioribus.

Sub idem ferme tempus ad aures Caroli Imperatoris delatum erat, quod Ratisbonæ quidam Senatores, Prædicantes ac cives ex cæco ac improvido sectæ Zelo ad tantam temeritatem prolaberentur, ut contra Imperii leges,

æ

Sæc. XVIII. ac pacis Westphalicæ statuta per
 A. C. 1733. destinas ac prohibitas negotiatio-
 literas, aliasque malas artes tam
 faris quam aliorum Imperii Principum
 subditos ad amplectendam sectam
 emigrationem sollicitarent: hinc
 rator illicitos hosce aul'us Ratisbonæ
 Magistratui interminatis etiam severis
 finis pœnis acerbe exprobravit:
 ergo Cæsaris indignationem præve-
 net Senatus, die vigesima Julii
 promulgato seditiosas ejusmodi
 citationes inhibuit, omnesque ac-
 gulos Lutheranos hortatus est,
 Evangelicæ doctrinæ Zelum
 „per suam Evangelio debitam obedi-
 „tiam, innocuos mores, charitatem
 „erga cujuslibet Religionis sequacem
 „necnon per sedulam Divinarum
 „manarumque & præsertim Romanæ
 „Imperii legum, & Cæsarei mandati
 „observantiam testatum redderent
 „atque exacte observarent sæpius
 „prælectum municipale statutum
 „modo & ratione, qua erga Cæsarum
 „licos, Sacerdotes, eorumque cultum
 „cum debita reverentia, moderatè
 „ac Christiana tolerantia sese gerere
 „jubentur, & cuncta ad communem
 „tranquillitatem, & cujuslibet bonæ
 „conducentia præstare, ea vero, quæ
 „nonnisi animorum exacerbationem
 „odiosam

„odium & inimicitias inducunt, eo fo Sæc. XVIII.
 „lertius evitare tenentur, quo magis A. C. 1733.
 „Imperii legibus prohibitum est. Reli-
 „gionem convitiis & contumeliis tam
 „e suggestu, quam in privata conver-
 „satione in Catholicos effulis ore vel
 „calamo propugnare, alterius Reli-
 „gionis Superioribus, Parentibus aut
 „Tutoribus eorumque legitimæ pote-
 „stati, educationi, ac debitæ obedi-
 „entiæ subditos imo etiam infantes &
 „pupillos illicitis sollicitationibus, pro-
 „missis, aut aliis malis artibus subdu-
 „cere, & sub Religionis prætextu eo-
 „rum patrocinium in se suscipere &c.
 „Pareto legi, quisquis legem sanxeris.
 „Aufon.

§. LXIV.

*Ridicula Logomachia inter Sutorem
 & Francofordiensem Præ-
 dicantem.*

Jam anno hujus sæculi vigesimo, &
 trigesimo Joannes Fridericus Starck
 Francofordiense Præco acriter decla-
 mabat contra Lutheranos, quos ideo
 vocant *Separatistas*, quia sese a communi
 Ecclesiæ conventu & Cæna Dominica
 segregant: Hac oratione se præ ceteris
 peti existimabat Theodorus Krahl Su-
 tor Budinganus, qui Anno 1731. con-
 tra